

εις τὸν δρόμον· τὸν ὑπέθετον ἔρημον, ἀλλὰ μετ' ἀπορίας μου εἶδον ἐν αὐτῷ κίνησιν κόσμου φαιδρᾶν καὶ ἀσυνήθην. Καὶ τώρα μόνον, ἰδὼν εἰς τὸν ἡμεροδείκτην, ἐνεθυμήθην ὅτι ἦτο ἀκριβῶς παραμονὴ Χριστουγέννων. Ἐτοποθετήθην λοιπὸν εὐαρέστως πρὸ τῆς ὕλου καὶ διεσκέδαζον με τοὺς διαβάτας, ὧν αἱ ὀλοκόκκιναι ρῖνες ἐδείκνυν, δίκην βαρομέτρων, τὴν δριμύτητα τοῦ ἔξω ψύχους. Εἶδον κύριον πλατύποδα μετὰ σπουδῆς διερχόμενον, ὅστις θὰ ἦτο πλούσιός τις βιομήχανος ἢ ἀνθρώπος τοῦ κόμματος μὲ θεοὺς προνογιούχον, διότι τὸ μέγα κοφίνιον ὃ φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων ὁ συνοδεύων αὐτὸν ἀγυιόπαις γέμει ἐκλεκτὸν ὀψωνίων, ἐπὶ κορυφῆς τῶν ὀπίσθων προβάλλει τὴν πορφύραν τῆς ὀλοστρογγυλῆς κεφαλῇ ὀλλανδικοῦ τυροῦ. Μεσῆλιξ ἀνὴρ ἐργατικός, μὲ χονδρὸν ἐπανωφόριον καὶ μὲ τὴν ὄψιν εὐτυχὴ διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς ἐπιούσης, ἐφεγεν εἰς τὴν χεῖρα μηρὸν ἀρνίου κεκρυσμένον. Διήλθε παπᾶς μὲ τὸ ράσον παραφύρως κυμαίνόμενον ἐκ τῆς πνοῆς τοῦ βορρᾶ· τοῦτον ἐπικολούθησεν ὑπηρετρία μὲ κάλαθον ὑπὸ τὸν βραχίονα· καὶ αὐτὴν, νέος μὲ ὑπογένειον Ἑρρίκου Δ', ἐπὶ μορφῆς βλακώδους, μὲ μακρότατον λαιμὸν καὶ βραχυτάτους πόδας, ἀκολουθούμενος ἀπὸ παιῖδα γράπτου κομίζοντα τὴν διὰ τὰ Χριστούγεννα καινούργιόν του περιβολήν, ἃν καὶ ὁ πράσινός του ζακές ὃν ἐφόρει ἦτο ἀρκετὰ εὐπρόσωπος· μοὶ φαίνεται ὅτι τὸν γνωρίζω, εἰς οἰκοδιδάσκαλος... Ἀλλὰ τί βλέπω! ὁ γειτὼν μου ὁ Φαρδῆς μὲ χῆνα εἰς τὴν χεῖρα! Καθαρίζω τὴν ὕελον διὰ νὰ ἴδω καθαρώτερον· ἐν τούτοις δὲν εἶχον ποσὸς κατανηθῆ. Καὶ ἡ χῆνα ἦτο ἡ μικροτέρα καὶ ἰσχυρότερα τῶν ὁσας ἐτυχέ ποτε νὰ ἴδω, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἦτο χῆνα, οὐδέποτε δὲ ἕως τώρα εἶχε συμβῆ νὰ ἴδω τὸν κ. Φαρδῆν κομίζοντα τὸ ἐλάχιστον εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ κατ' αὐτὰς τὰς μᾶλλον ἐπισήμους ἡμέρας. Μετέβην εἰς τὸ παρὰ τὴν κλίμακα παράθυρον τῆς οἰκίας μου ὁπόθεν ἦτο καταφανὲς ὅλον τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὑελοφράκτου εἰσόδου τοῦ διαιτήματος ἐκείνου, καὶ ὅτε μετὰ μικρὸν εἰσῆλθε, τὸν εἶδον μυστηριωδῶς ἐρευνῶντα ποῦ ν' ἀναρτήσῃ τὸ φορτίον του.

Ἀπὸ πολλοῦ παρετήρουν μετὰ περιέργου ἐνδιαφέροντος αὐτὸν τὸν κ. Φαρδῆν, ἀνθρώπον πλούσιον, ὅστις ἦτο ὁ ἀληθὴς τύπος τῆς φιλαργυρίας. Ἀγνοῶ ἂν ἦτο ἀγάμος ἢ χῆρος, ἀλλ' ἔζη πάντοτε μόνος, χωρὶς καμμίαν νὰ ἔχη συντροφίαν, χωρὶς κανένα γνωρίμον, διάγων βίον ὅλως γλιόχρον, ξηρὸν καὶ μεμονωμένον, ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἥς ἡ θεὰ ἐνέπνεε τὸ αὐτὸ παγερὸν ρῖγος τὸ ὁποῖον καὶ ἡ θεὰ τοῦ ὑποκειμένου του. Τὰ πάντα ἐν αὐτῷ, τῆς φωνῆς του ἡ τραχύτης, τὸ εὐθύ του βάδισμα, ἡ κύρτωσις τῶν ὤμων του καὶ ἡ ξηρότης τῶν μελῶν του, καὶ ἡ ἰδιόζουσα σύσπασις τῶν ρυτίδων τοῦ ψυχροῦ προσώπου του, ἐφαίνοντο πιστοποιοῦντα ὅτι ὁ γέρον ἐγνώριζε νὰ κρατῇ στερεῶς τὸ χρῆμά του, καὶ ὅτι ἡ ἐξ αὐτοῦ τέρψις τὸν καθίστα ὅλως ἀδιάφορον πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ὧν ἐστρεφεῖτο.

Κατὰ τοῦτο ἰδίως μοὶ ἐφαίνετο περιέρ-

γος ὁ κ. Φαρδῆς, καθότι ὅλαι του αἱ ἡμέραι παρήρχοντο ὁμοιομόρφως. Ἐν ἡμέραις ἐορτῶν, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη μεταβολὴ ἐν τῇ στερεοτύπῳ τακτικῇ τοῦ βίου του· καὶ κατὰ τὰς ἐπισημοτέρας τῶν ἐορτῶν τοῦ ἔτους οὐδέποτε εἶδόν τινα εἰσερχόμενον ἐν τῇ οἰκίᾳ ταυ δι' ἐπίσκεψιν.

Ἀλλὰ τὴν φอรὰν αὐτὴν, κατὰ παράδοξον ἐξαίρεσιν ἐσκέφθη ὅτι τὰ Χριστούγεννα — ἅτινα συνήθως παρήρχοντο ἀπαράτηρτα δι' αὐτὸν — ἐμελλε τὴν ἐπαύριον νὰ τὰ διήρχετο μόνος ὡς πέρυσιν καὶ ἄλλοτε, καὶ τὸ πρᾶγμα τὸν ἐνέβαλεν εἰς τινα ἀόριστον μελαγχολίαν. Ὅλοι ἔχουμεν ἐν τῷ βίῳ μας παρομοίας στιγμὰς ἀδυναμίας. Ἐσκέφθη λοιπὸν εἰς τὴν ὑπανδρὸν ἀδελφὴν του, μητέρα ἀρκετῶν τέκνων, ἣν εἶχε τόσον καιρὸν νὰ ἴδῃ. Ἄν ἐπῆγαινε παρ' αὐτῇ, ἴσως διήρχετο τὴν ἡμέραν εὐαρέστως. Μόνον ὅτε ἐπρεπε νὰ τῇ ἐπῆγαινε κατὰ χάριν τῆς ἡμέρας, ἀλλ' ἐπὶ ἑλπίδι χάριν τῆς ἀδελφῆς του τί ἐσῆμαινε μία μικρὰ θυσία; Συμπέρασμα αὐτῶν τῶν γενναιοδῶρων σκέψεων ὑπῆρξεν ἡ ἀγορὰ τῆς χῆνας. «Ἡ ἀδελφὴ βέβαια θὰ ἐξεπλήσσετο μὲ τὴν ἀπροσδόκ. ἐπίσκεψιν, ἀλλὰ ποῖος μποροῦσε νὰ πηγαίῃ ἐκεῖ κάθε ὥρα μ' ἐκεῖνα τὰ διαβολόπαιδα! Αἱ, καὶ αὐτὰ τὰ καυμένα...» Ὁ κ. Φαρδῆς διήλθεν εἰς τὴν κλίνην του νύκτα τετραγμένην.

Τὴν πρωτὴν, ἀφ' οὗ ἐνωρίς ἡτοιμάσθη διὰ τὴν ἐξοδον, ἀνέβη εἰς τὴν κάθισμα διὰ ν' ἀναλάβῃ τὴν χῆνα ἀπὸ τινος ραφίου τοῦ διαδρόμου, ἐφ' οὗ τὴν εἶχεν ἐναποθέσει τὴν προτεραιάν. Ἀλλ' ὅποια φρίκη! ἡ χῆνα δὲν ὑπῆρχε πλέον εἰς τὸ ράφιον. Στρέφει αὐτομάτως περὶ αὐτὸν ὁ κ. Φαρδῆς βλέμμα πλῆρες ἀγριότητος· ὁ ἐνοχὸς ἦτο ἐκεῖ πλάνσιον, ἐμπροσθεν τῆς ἐξωθύρας, κρατῶν εἰς τὸ στόμα στερεῶς τὴν χῆναν ἀπὸ τῆς πτέρυγος. «ὦ, τὸν ἀθλίον! Ἦτο αὐτὸς οὗτος ὁ δακτοὺς γάτος, ὃν ἀπὸ τόσου καιροῦ ἠνείχετο ἐντὸς τῆς οἰκίας του. Ἐφ' ὁδίασθεις ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ γέρον διὰ μακρὰς σουδῶδας, εὐρέθη εἰς τὴν ἐξώθυραν ἐν μιᾷ στιγμῇ. Ἀλλ' ὅτε ἐφθασεν ἐκεῖ, ὁ κλέπτης εἶχε μετὰ τοῦ λαφύρου του ἐξαφανισθῇ.

Ἡ ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων ἦτο παγετώδης ὡς ἡ παραμονὴ τῶν. Ὅλοι τὴν διήλθον περὶ τὰς ἐστίας τῶν οἰκίων τῶν. Ἀλλ' ὁ κ. Φαρδῆς τὴν διήλθεν ἐλαεινώς. Μὲ τὴν ἐυλίπην σουδῶσαν εἰς τὴν χεῖρα, περιέμενεν ἀπὸ μιᾶς στιγμῆς εἰς ἄλλην, ριγῶν καὶ ὀρθίος πρὸ τῆς θύρας τῆς εἰσόδου τοῦ, τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἀθλίου γάτου. Καὶ ἀπὸ πρωίας μέχρι νυκτὸς δὲν τὸν εἶδον νὰ μετακινήθῃ ἐκεῖθεν.

Κ. ΠΡΑΣΣΑΣ

X. MARMIER

Ο ΡΑΒΒΙΝΟΣ

ΜΕΓΑΣ τις ραββῖνος ἀπεχώρησε τοῦ κόσμου, εἰς μίαν καλύδην, ἐν μέσῳ τῆς ἐρημίας, ὅπως ἐκεῖ ἐν βαθεῖᾳ μελέτῃ καὶ προσευχῇ βελτιώσῃ καὶ ἐξαγνίσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἐορτῶν ὁ ραββῖ-

νος, καίπερ ἐν τῇ ἐρημίᾳ, τίθησι τὸν ἐυλογημένον ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ ἀναμένων συνδαιτυμόνα, διότι ὁ νόμος κελεύει: «Ἐσο φιλόξενος». Ἀλλ' οὐδεὶς φαίνεται. Ὁ ραββῖνος κλαίει, πλήττει τὸ στῆθος, ἀπελπίζεται, ἀκολουθῶς ὁμῶς τρέχει εἰς τὴν ἐξοχήν, εἰς τοὺς δρόμους, ζητῶν πανταχοῦ ὁδοιπόρον τὸν ὁποῖον νὰ φιλοξενήσῃ. Εὐρίσκει ἐπὶ τέλους ἐπαίτην τινὰ ρακένδυτον, τὸν ὁποῖον ὀδηγεῖ εἰς τὴν καλύδην του, τὸν νίπτει, τὸν ὑπηρετεῖ, τὸν φιλοξενεῖ διὰ τῶν καλλιτέρων αὐτοῦ οἶνων καὶ φαγητῶν. Τὴν ἐπιούσαν, ἐν ᾗ ὁ ἐπαίτης εὐχαριστῶν διὰ τὴν φιλοξενίαν ἠδεδε ν' ἀναχωρήσῃ, ὁ ραββῖνος τὸν ἐμποδίζει.

— Ὁδοιπόρε, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς μοὶ ἀπέστειλε, μείνε ἀκόμῃ μίαν ἡμέραν καὶ μίαν νύκτα παρ' ἐμοί.

Ὁ ἐπαίτης μένει.

Ἀλλὰ ἐν ᾗ ἐκοιμήτο, ὁ ραββῖνος ἀρπάσας ὀζώδην τινα ράβδον ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς ξένου του καὶ τὸν πλῆττει ἀνὰ κνήμην.

— Τί σοῦ ἐπταῖσα ὁ ἀθλίος, κραυγάζει ὁ πτωχὸς ἐπαίτης.

Τότε ὁ ραββῖνος παραδόξως πίπτει εἰς τοὺς πόδας του, ζητεῖ συγγνώμην καὶ ἀρχεται περιποιούμενος καὶ θεραπεύων αὐτὸν μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ φροντίδος μέχρι τῆς τελείας αὐτοῦ ἀναρρώσεως.

Ἐκ νέου ὁ ἐπαίτης ζητεῖ ν' ἀναχωρήσῃ καὶ ἐκ νέου ὁ ραββῖνος τὸν ἐμποδίζει. Τὴν νύκτα ὁμῶς λαβὼν ἀξίνην προχωρεῖ νὰ κτυπήσῃ τὸν ξένον του, ἀλλ' οὗτος, προβλεπτικὸς ἦδη, τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν ἀξίνην καὶ λέγει εἰς τὸν ραββῖνον:

— Ἡδυνάμην νὰ σὲ φονεύσω, ἀλλὰ σὲ λυποῦμαι, διότι εἶσαι παράφρων.

— Ἐλεος, ἔλεος, ἀναφωνεῖ ὁ ραββῖνος πίπτων εἰς τοὺς πόδας του, συγχωρῶνός με καὶ ἄκουσον. Ἡθελα νὰ ὑπακούσω εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον μὰς ἐπιβάλλει τρία πρώτιστα καθήκοντα: νὰ ἡμεθα φιλόξενοι, νὰ θεραπεύωμεν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ νὰ ἐνταφιάζωμεν τοὺς νεκρούς. Εἰσῆλθες ὑπὸ τὴν στέγην μου καὶ ἐξεπλήρωσα, ὅσον ἡδυνάμην καλλίτερον, τὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας. Δὲν εἶχον ἀσθενεῖς. Σὲ ἐπλήρωσα διὰ νὰ σὲ θεραπεύσω. Δὲν εἶχον οὐδένα νεκρόν. Ἡθελον νὰ σὲ φονεύσω διὰ νὰ σὲ ἐνταφιάσω... Φεῦ, ἡ τελευταία μου ὥρα προσεγγίζει καὶ δὲν θὰ ἐκπληρώσω τὸ τελευταῖον τοῦτο καθήκον μου.

Καὶ πραγματικῶς ἐπέκειτο ἡ τελευταία αὐτοῦ ὥρα, ὁ δὲ ἀγγελὸς Κυρίου κατερχόμενος ἵνα ἀρπάσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκραύγασεν οἰκτεῖρων:

— ὦ δυστυχεῖς ἀνθρώποι! Πῶς διὰ τῶν σκέψεών σας διαστρέφετε τοὺς ἀληθεῖς νόμους τοῦ Θεοῦ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΘ. ΠΟΝΤΗΡΗΣ

ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΦΕΓΙΕ

Ἐγεννήθη ἐν Σαίρ-Λό τὴν 11 Αὐγούστου 1812, κατήρξατο δὲ τοῦ φιλολογικοῦ του σταδίου διὰ τῆς μυθιστορίας, ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων καὶ κρυπτόμενος ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Desiré Harard. Τὸ πρῶτον ἔργον του ἦν ὁ Μέγας Γέρον. Τὸ 1848